

Magyarok a morsanszk-i fogolytáborban

Egy hazatért magyar fogoly érdekes beszámolója a fogolytábor életéből

Napbarnított, villogó fogú, egészséges fiatal férfi ül mellettem és beszél egy világról, amely felé százszázalékos kíváncsi érdeklődése fordul. Stelczer Géza győri fiatalember most érkezett meg a morsanszki orosz fogolytáborból, ahol több mint két évet töltött. Morsanszk Moszkvától 400 kilométerre délre fekvő gyárváros, amelynek fogolytáborában százezer magyar, német és román katona és százezer magyar munkaszolgálatos várta a most végre a magyarok számára közeledő felszabadulást.

Stelczer Géza ezeket mondta el a fogolyélet érdekes részleteiből:

— 1942. áprilisában kerültem ki a frontra, 1943. januárjában Stary Oszkolnába estem fogságba. Négy napig gyálójoltunk, amíg a dávidovkai gyűjtőtáborba értünk, ahol százezer magyar, német és román hadifoglyot gyűjtöttek össze, akiket fertőfelenítettek és jó kosztal láttak el. Ekkor vagoniroztak bennünket és 6 napig tartott, míg Morsanszkgig eljutottunk. Ezen az úton sokat szenvedtünk a hideg és az ellátás hiánya miatt. Ekkor érezték a hiányt annak a téli fölszerelésnek, amelyet hozzátartozóink utánunk küldtek, biztos tudomásunk szerint még is érkezett Stary Oszkolba, de a hadtest érhetetlenül nem engedte a kiosztását. Nyári fölszereléssel utaztunk 30—40 fokos hidegben s bizony legfőbb táplálékunk hógombóc és jégvirág volt.

— Morsanszkban is nehéz idők vártak ránk. Betegségek és élelemhiány nagy veszteségeket okoztak s az akkori létszám nagyobbik része elpusztult. Szántó János, a Moszkvában élő magyar politikai tudósnak szerzett

súlyos helyzetünkről, közbenjárására bizottság szállott ki, amely megállapította, hogy a tábor vezetői súlyos visszaéléseket követtek el. A tábor parancsnoka 10 évi fegyház-büntetést kapott és lesfokozták, egy hadnagyot 5 évi fegyházra és ugyancsak lesfokozásra ítélték.

— Hála a szovjethatóságok szigorú megforlásának, ettől kezdve gyökeresen megváltozott a helyzetünk. Naponta 60 deka kenyert kapunk, háromszor nyolc deci levest hússal vagy hallal, 2 deka cukrot és 5 gramm dohányt.

— Aki nehéz munkát végzett, további 200 gramm pátkenyert és 25% kasszajavítást kapott. De még is becsültük magunkat. Egyre javítottuk produkcióinkat és cipészetek, szabóink s más iparosaink az egész környék lakosságát ellátták a szükséges árucikkkel. A moszkvai hadifogoly állításra küldtünk is néhány mestermunkát iparosaink termeléséből. Olyan elsőrendű iparosaink voltak, mint Pásztor Sándor és Salamon Miklós Budapestről, Fuhrmann Aladár és Krausz László Kiszpestről, Glück Béla és mások.

— Élénk kulturális élet is volt a táborban, minden nemzetiség számára. Zenekarunk is volt és műkedvelő-gárdánk, amelyekkel magasszínvonalú előadásokat rendeztünk a magunk szórakoztatására. Nagy politikai élet is volt közöttünk, szemináriumi előadásokkal s bizonyos vagyok benne, hogy 8—10 bajtársam hazatérése után komoly tényezője lesz a magyar politikai életnek.

— Bizom benne — fejezte be érdekes nyilatkozatát Stelczer Géza —, hogy bajtársaim is rövidesen hazajönnek s hasznos dolgozói lesznek a magyar életnek.

Asbestben (Szibériában) vannak fogságban

A következők jól vannak, részükre levél írható a következő címre:

Upravitelja fagora 84 numera KOV. Obšaks Szawerdtowak Goroda Asbest.

Adler György, Budapest
Aczél Pál, Bányász
Adler Izrael, Máramarossziget
Ackeremann József, Szolyva
Batk Tibor, Budapest
Bródi Leopold, Szatmárnémeti
Bárny István, Szolnoki
Beermann Móric, Munkács
Bschrach Tibor, Budapest
Dicker László, Máramarossziget
Dán György, Budapest
Ehrlich Zoltán, Szolnok
Engel Pinkás, Remetefalva
Fischer Lajos, Kápolnásnyék
Grossmann Endre, Gsenger
Girt Mihály, Mác
Goldstein Sándor, Budapest

Grünwald Vilmos, Ungvár
Holzer Tibor, Budapest
Heráchkovics József, Forrbentcs
Halasi Zoltán, Tiszolók
Jungreis Salamon, Szolyva
Izsák Abraham, Szinervásalja
Kohn Lajos, Niregyháza
Konda György, Győr
dr. Kádár István, Pozsony
Klein Jenő, Aszód
Klein Miklós, Budapest
Kratócz József, Orosháza
Kovács László, Tiszszőlős
Littmann László, Budapest
Marmor Miklós, Maglóca
dr. Nemes György, Érsekújvár
dr. Nemes Zoltán, Érsekújvár

Ornstein Jenő, Hajdúnánás
Neufeld László, Inke
Pollák Jenő, Nagybánya
Pogány Miklós, Győr
Richter Sándor, Győr
Rosenfeld Imre, Miskolc
Róth Imre, Nagykároly
Taub Izidor, Nyírbököny
Tauszig László, Nagyatád
Vargyas Pál, Tata
Weisz István, Munkács
Weinfeld Andor, Abony
Wessely Ferenc, Eger
Weisz Sándor, Soma
Gruber Sándor, Budapest
Justus Ferenc, Budapest
Hauer Dezső, Eger